

Puntdevista 86. Si el català està en perill d'extinció, la culpa és nostra, dels catalans (9/4/2021)

De la mateixa manera que si ho estigués el danès o el suec, la culpa fora, dels danesos i els suecs, respectivament. Es dirà que aquests tenen un estat propi que defensarà la seva llengua, però tant mateix podríem dir que si el francès desapareix del Canadà, el castellà de Puerto Rico o el flamenc de Bèlgica, la responsabilitat fora dels quebequesos, dels porto-riquenys i dels flamencs.

Perquè les llengües es mantenen vives en la mateixa mesura que es practiquen, que s'utilitzen en la vida quotidiana en tots els àmbits, en les converses, en els escrits, en les lectures, en el consum d'oci; en cas contrari, acabem morint d'inanició. Ben cert que els territoris que no gaudeixin del poder polític per mantenir-les vives en tots els àmbits, oficials i privats, i en les relacions inter-territorials, les dificultats són majors - com és el cas de Catalunya -, i aleshores es requereixen més esforços i s'han de superar moltes més dificultats, però aquesta realitat no invalida el principi esmentat al començament. I ara ens hem de preguntar: què fem els catalans per mantenir viva la nostra llengua pròpia?

El memorial de greuges que pateix la nostra llengua és prou conegut i se'n poden trobar a diari. No els reproduiré ara. En aquesta ocasió prefereixo centrar-me en les greuges que ens fem a nosaltres mateixos, en la nostra poca voluntat d'exercir el nostre dret i fer-lo palès front els qui no fan cap esforç ni valoren com caldria la nostra llengua. Cal recordar que Catalunya té una llengua pròpia, encara que en tingui dues d'oficials? El nom de "català" es vincula a Catalunya, com el castellà a Castellà i l'anglès a Anglaterra.

Posem un exemple. Ha estat notícia que tres escoles hagin de refer el seu projecte lingüístic per garantir un 25% de matèries impartides en castellà, segons suposades disposicions legals espanyoles, i jo em pregunto, alhora que es presenta el corresponent recurs legal, per què no garantim que en tots els centres de secundària de l'àrea metropolitana de Barcelona s'imparteixin efectivament un 75% de les matèries en català; això és a los nostres mans, oi?

Comentem algunes coses que podem fer cadascú de nosaltres. Podem dirigir-nos sempre als qui ens atenen (botigues, bars, transport, serveis, administració, etc.) en català, especialment si es tracta de gent jove. Si en algun cas diuen que no ens entenen, demanem per algú que ens entengui, car parlem la llengua pròpia i oficial del país; així mostrarem que a Catalunya si cal entendre el català per viure i treballar. És fatigós, certament, com correspon a una societat de resistència, però pensem què fan aquells ciutadans que he esmentat com a exemple al començament d'aquest escrit.

Demanem sempre els documents que se'ns atorguen en català: factures, rebuts, escriptures, informes mèdics, ... mentre escollim sempre l'opció del nostre idioma en tots els àmbits que l'ofereixin; en cas contrari, advertir-ho a l'entitat corresponent. Preguntem i responguem en català sempre que ens preguntin quelcom; ja ens ho diran si no ens entenen i aleshores canviem l'idioma, si cal; però és sorprenent quantes vegades advertirem que el nostre interlocutor és catalano-parlant, com nosaltres o ens entén perfectament. Consumim, sempre

que hi hagi l'opció, material imprès i audio-visual en català, fomentant així el seu manteniment i difusió. I comentem tot això amb els qui ens envolten, per crear una complicitat compartida.

Se'ns pot dir que la gent té el dret a expressar-se en la llengua que triï, català o castellà. I és cert en el context legal i democràtic. Del què es tracta és que no siguem sempre els catalano-parlants els qui renunciem a aquest dret. Si els nostres interlocutors ens entenen i es mantenen en l'expressió castellana, el mateix podem fer nosaltres respecte el català. Insistim: el català solament perviurà si el mantenim els catalans, mentre que el castellà i altres llengües tenen una població molt àmplia i tot el poder polític, econòmic i legal al seu costat, de manera que la seva existència no està en perill.

Tot això sense perdre el sentit comú, les bones formes i la consideració vers els interlocutors. Cada persona pot, legítimament, estimar i emprar la seva llengua, però alhora també ha de respectar i, si vol, comprometre's en la pervivència i ús d'aquella que és pròpia del territori on viu, treballa o estiuueja, com tots nosaltres hauríem de fer si anem a un altre territori. No hauríem de parlar en francès al Quebec, o en castellà a Puerto Rico, encara que sabéssim anglès?

No hem d'oblidar que la llengua és quelcom més que un mitjà de comunicació; és l'expressió de tota una cultura, de manera que la seva pèrdua suposa la pèrdua de la cultura en qüestió. Catalunya sense una llengua pròpia perviurà, certament, però no tindrà res de signe identificador com a poble històric diferenciat. Ens és igual?

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)

dyakonof@gmail.com